

I. évfolyam 1. szám 2017

STATISZTIKAI JELENTÉSEK

Mezőgazdasági biztosítások
2016

Mezőgazdasági biztosítások 2016
I. évfolyam 1. szám 2017

Megjelenik évente
2017. május

Felelős szerkesztő
Bábáné Demeter Edit

Szerző
Bábáné Demeter Edit
demeter.edit@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf. 944
Telefon: (+36 1) 217-1011
Fax: (+36 1) 217-4469
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://asir.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

Ezenkívül figyelmébe ajánljuk az Agrárstatisztikai Információs Osztály adatgyűjtéseinek összefoglalóit, valamint a rendszeresen, havonta megjelenő Agrárgazdasági Információkat, amely áttekinti a főbb gazdasági folyamatokat és statisztikai eredményeket.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1151

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Mezőgazdasági biztosítások 2016	3
A mezőgazdasági biztosítások adatgyűjtésének módszertana	3
A mezőgazdasági biztosítások fő jellemzői Magyarországon 2016-ban	3
A 2016-os évre jellemző időjárási viszonyok és mezőgazdasági károk	4
A mezőgazdasági biztosítások alakulása kárnemenként 2016-ban	7
Összegzés	10
Táblázatok	11

Mezőgazdasági biztosítások 2016

A mezőgazdasági biztosítások adatgyűjtésének módszertana

Az adatszolgáltatás az Stt. felhatalmazása alapján kiadott Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programról (OSAP) szóló kormányrendelet alapján történik. Az adatszolgáltatás a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény (Stt.) 8. § (2) bekezdése alapján kötelező. Az Agrárgazdasági Kutató Intézet által begyűjtött információk a 2016-os évre vonatkozóan a mezőgazdasági biztosításokkal foglalkozó biztosítók és biztosítási egyesületek adatait tartalmazzák. Az adatok beküldési határideje 2017. február 28. volt. A kitöltés során a biztosítóknak és biztosítási egyesületeknek a mezőgazdasági biztosítások üzleti adatait kockázati csoportok szerint bontva kellett a 2016. évre vonatkozóan megadniuk. Az adatszolgáltatási kötelezettségének minden kijelölt adatszolgáltató eleget tett. Az MNB meghatározásaival

összhangban a kérdőíven a „Csomagbiztosítások” egy darabnak számítottak és a termék díjfelosztásakor kapott legnagyobb arányú díjrész szerinti biztosítási kockázati csoporthoz kellett az adatszolgáltatáskor beírni az összeget. A besorolás megtörténte után az adott biztosítások adatai (így a kárfizetése is) egyazon soron kellett, hogy szerepeljenek. Az adatok között csak a termelőkkel közvetlenül kötött biztosításokat kértük feltüntetni, a viszontbiztosításokat nem.

A jelentés 19 Magyarországon mezőgazdasági biztosítással foglalkozó biztosító és biztosítási egyesület adatai alapján készült. A biztosítási egyesületek közül 3 szervezet nem kötött mezőgazdasági biztosítást 2016-ban.

A mezőgazdasági biztosítások fő jellemzői Magyarországon 2016-ban

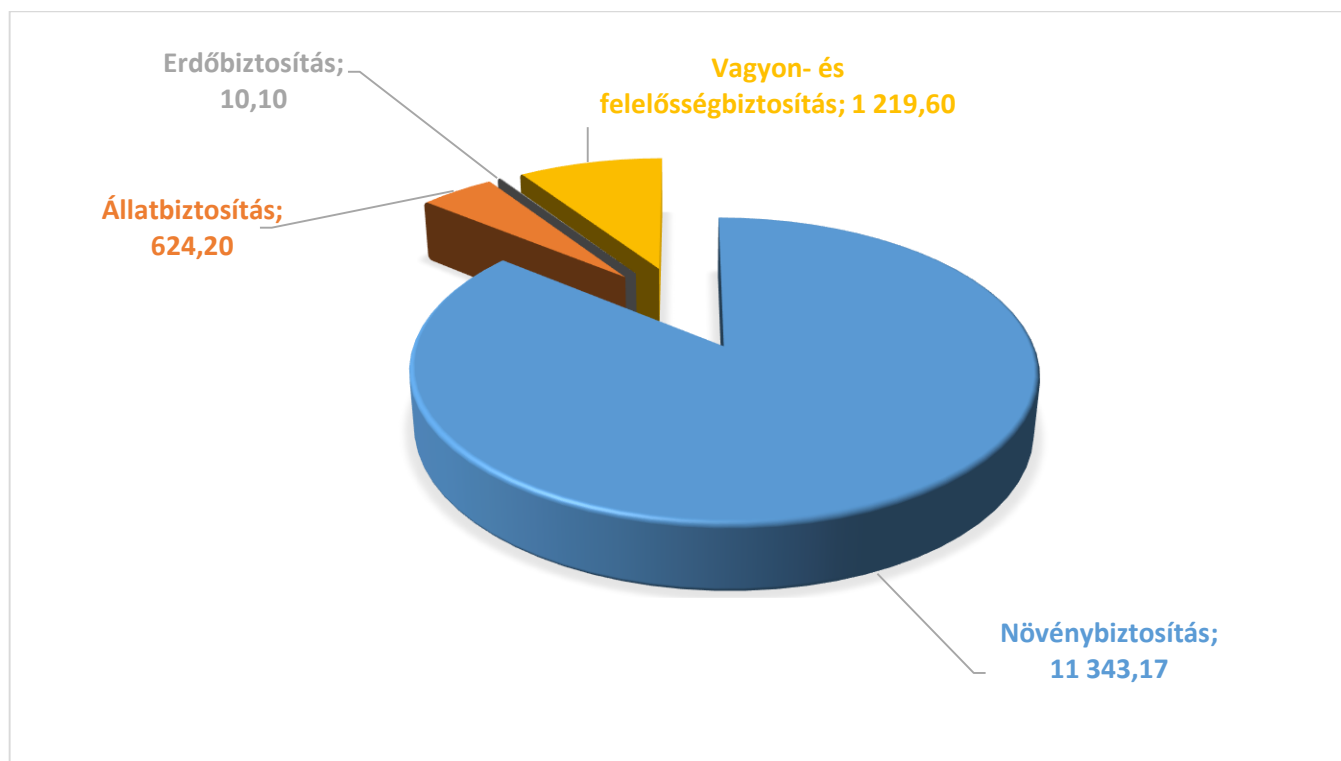
Magyarországon a gazdálkodók a biztosítók és biztosítási egyesületek részére 11,34 milliárd forint növénybiztosítási díjat fizettek be a biztosítók és biztosítási egyesületek részére 2016-ban, amiből 7,86 milliárd forint után kívánták a termelők igénybe venni az utólagos állami díjtámogatást.

A díjtámogatott agrárbiztosítási rendszer 2016-ban már ötödik éve működik, amelynek keretében a gazdálkodók a támogatott körbe tartozó biztosítások díjának legfeljebb 65 százalékát utólagos támogatásként visszakapják. A konstrukció népszerűsége egyre nő, különösen, hogy 2016-ban visszatérhettek a rendszerbe egyes nagyvállalatok, valamint állami és önkormányzati szereplők is, így a díjtámogatott szerződések összege a tavalyi 5,7 milliárról 7,86 milliárd forintra emelkedett.

Az agrárbiztosítások piacának alakulásában, fejlődésében jelentős szerepet játszik az igényelhető állami támogatás, mivel a termelők egyre inkább a díjtámogatott konstrukciót választják. Vagyis hiába bővült az előző évi 3 milliárról 4 milliárd forintra a 2016. évi díjtámogatási keret, a túligénylés mértéke is növekedett.

A növénybiztosítási ágazat hegemóniája folyamatosan tartja magát, hiszen 2014-ben az összes mezőgazdasági díjbevételek 87 százalékát, míg 2016-ban a 86 százalékát adta. Az állatbiztosítási ágazat részesedése 2016-ban az összes díjbevételekből 4,7 százalék, a vagy- és felelősségbiztosításoké 9,2 százalék, míg az erdőbiztosítások csupán 0,1 százalékot tettek ki (1. ábra).

1. ábra: A mezőgazdasági biztosítások díjfizetésének megoszlása, millió Ft

Forrás: AKI ASIR

A 2016-os évre jellemző időjárási viszonyok és mezőgazdasági károk

Az őszi fagykár elleni biztosításra 2016-ban lehetett először támogatást szerezni. Az időjárás szélsőségesen alakult 2016-ban a mezőgazdaság számára.

Április végén Európa-szerte nagy kiterjedésű, súlyos fagykárak érték a növényállományokat, így Magyarországon is a későn érkező fagy sok esetben teljes hozamkiesést okozott, majd a májustól kezdődő, újra és újra bekövetkező jégverések miatt aggódhattak a gazdálkodók.

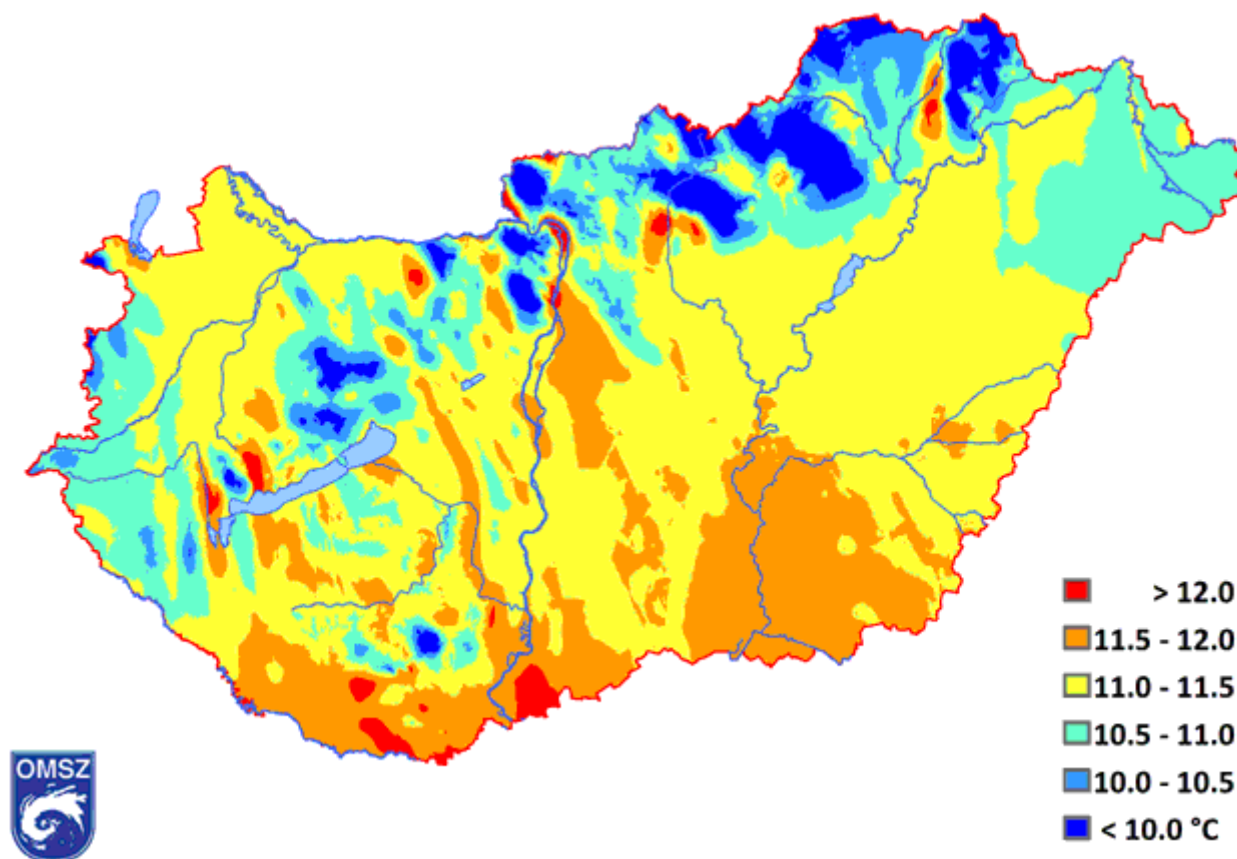
A tavaszi fagy a gyümölcs- és szőlőültetvényekben okozott károkat, illetve komoly jégkárak voltak Szabolcsban, Békésben, Vas megyében és a Balaton környékén. A helyi károk intenzitása évről évre egyre erősebb, ami az időjárás szélsőséges jellegének fokozódását is előre jelzi. A piaci szereplők szerint különösen a jégkár elleni biztosítást kötötték meg sokan, és ezek a konstrukciók 2017-ben is népszerűek maradnak a 2016. évi tapasztalatok alapján.

A mezőgazdasági jég- és viharkárok nagy része májusban, júliusban következett be. Közös jellemzőjük,

hogy sok tájegységben előfordultak, de viszonylag kis körzetekben jelentkeztek intenzív formában. A 2016. év káreseményeinek egyik emlékezetes napja júliusban volt, amikor a jégverés és vihar pusztított Nyugat-Magyarországon Szombathely térségében. A betakarításban lévő repce- és gabonafélék estek áldozatul az időjárásnak, illetve az őszi kultúrákban (szója, kukorica) is hatalmas területeken semmisült meg a termés. Az ország legtöbb térsége megszenvedte az egész nyáron át tartó heves viharokat, esőzéseket és jégesőket, de a legnagyobb károk Kelet-Magyarországon keletkeztek, jelentős termésvesztést okozva a kukorica- és a napraforgó-területeken.

Az ország jelentős részét 11 °C-nál magasabb éves középhőmérsékletek jellemezték 2016-ban (2. ábra). A legmelegebb tájakat a déli országrészben találjuk, illetve kisebb medencékben, folyóvölgyekben, ahol 12 °C fölé emelkedett az évi középhőmérséklet. A magasabban fekvő hegyvidéki területeken adódtak 10 °C-nál alacsonyabb évi átlagok.

2. ábra: 2016. évi középhőmérséklet (°C) homogenizált, interpolált adatok alapján

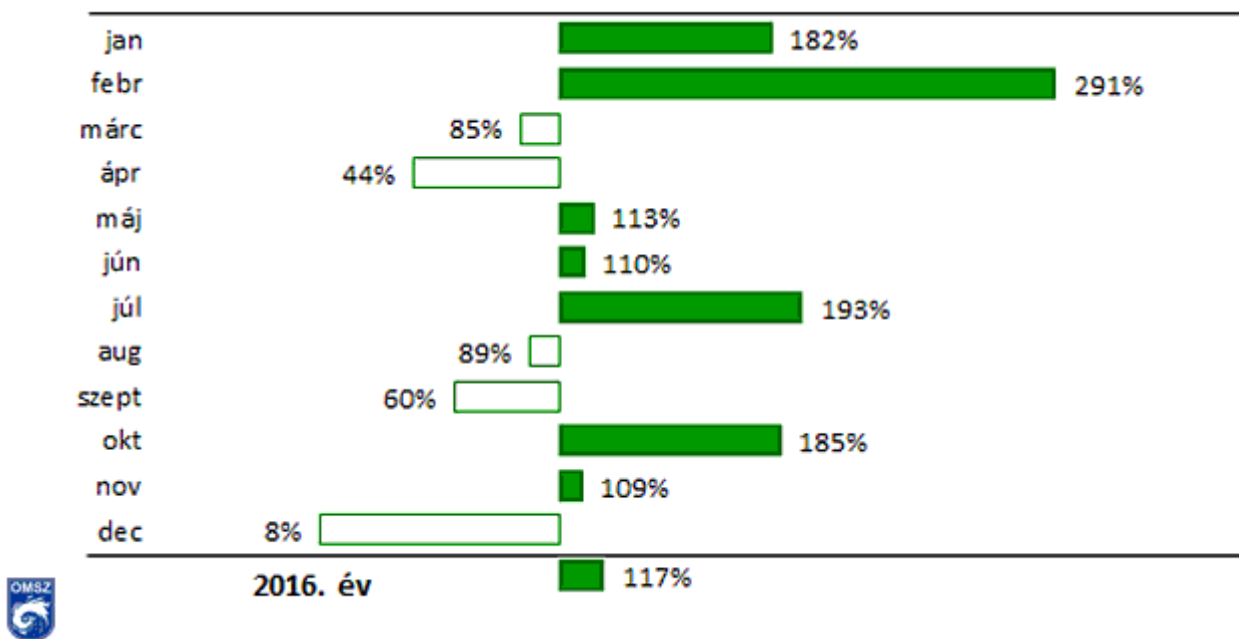
Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

Az éves átlagos csapadékösszeg 699 mm, amely az 1981–2010-es átlag 117 százaléka. A 2016-os évben több hónap is az átlagosnál csapadékosabb volt. Februárban a sokévi csapadékmennyiség csaknem háromszorosát (a normál 291 százaléka) jegyezték. Júliusban rövid idő alatt a szokásos mennyiség közel kétszerese (a normál 193 százaléka) hullott le. A júliusi 122,6 mm csapadékmennyiség végeredményben az 1901-től kezdődő homogenizált idősorban a 4. volt. A nyári időszakban gyakori záporok, zivatarok rövid idő alatt hoztak jelentős vízmennyiséget, amelyek helyi árvizeket, míg a

jégesők komoly károkat okoztak. További két hónapban, januárban és októberben rendre az 1981–2010-es évekre jellemző átlagos csapadékmennyiség 182 és 185 százaléka hullott hazánk területére.

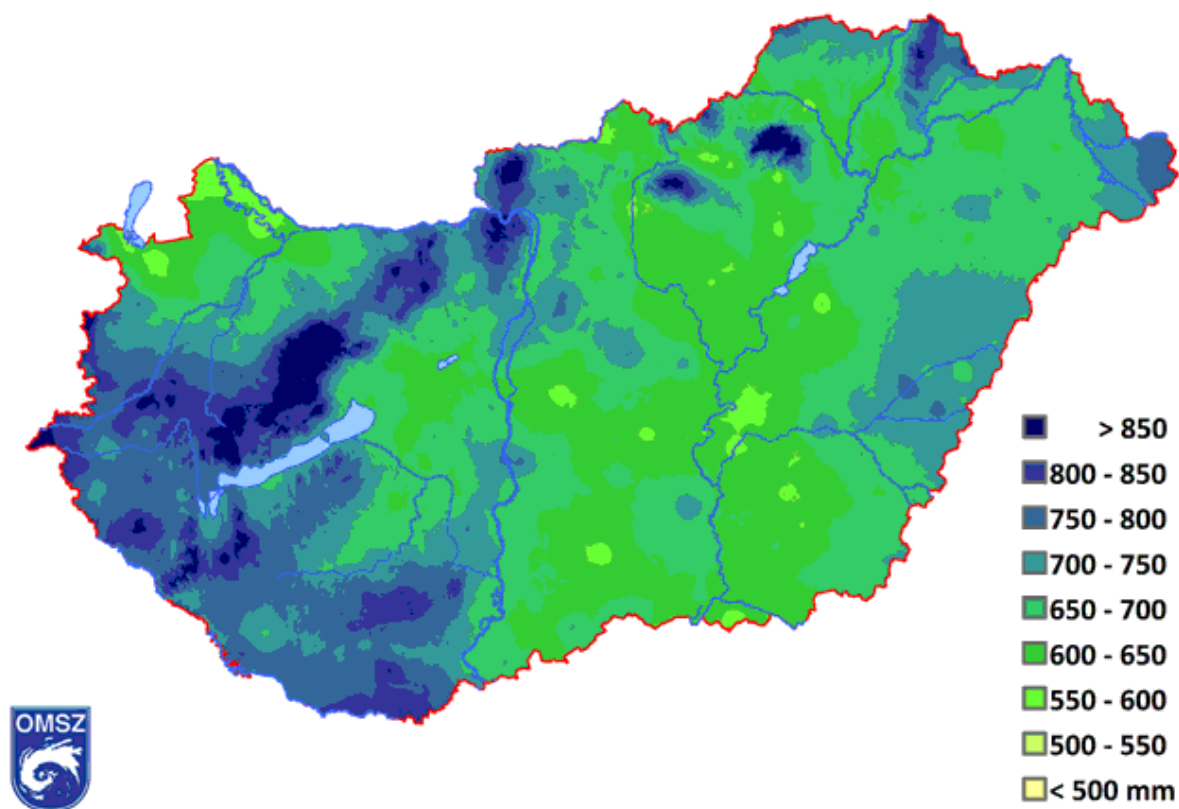
A sokévi átlaghoz közeli csapadékmennyiséget jegyezték márciusban (85 százalék), májusban (113 százalék), júniusban (110 százalék), augusztusban (89 százalék) és novemberben (109 százalék). Az átlagosnál jelentősen szárazabbnak bizonyult április (44 százalék) és szeptember (60 százalék). A legszárazabb 2016 decembere volt, amikor a sokévi csapadékmennyiség alig 10 százaléka hullott (3. és 4. ábra).

3. ábra: Havi csapadékösszegek 2016-ban az 1981–2010-es normál százalékában (homogenizált, interpolált adatok alapján)

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

4. ábra: A 2016. évi csapadékösszeg (homogenizált, interpolált adatok alapján)

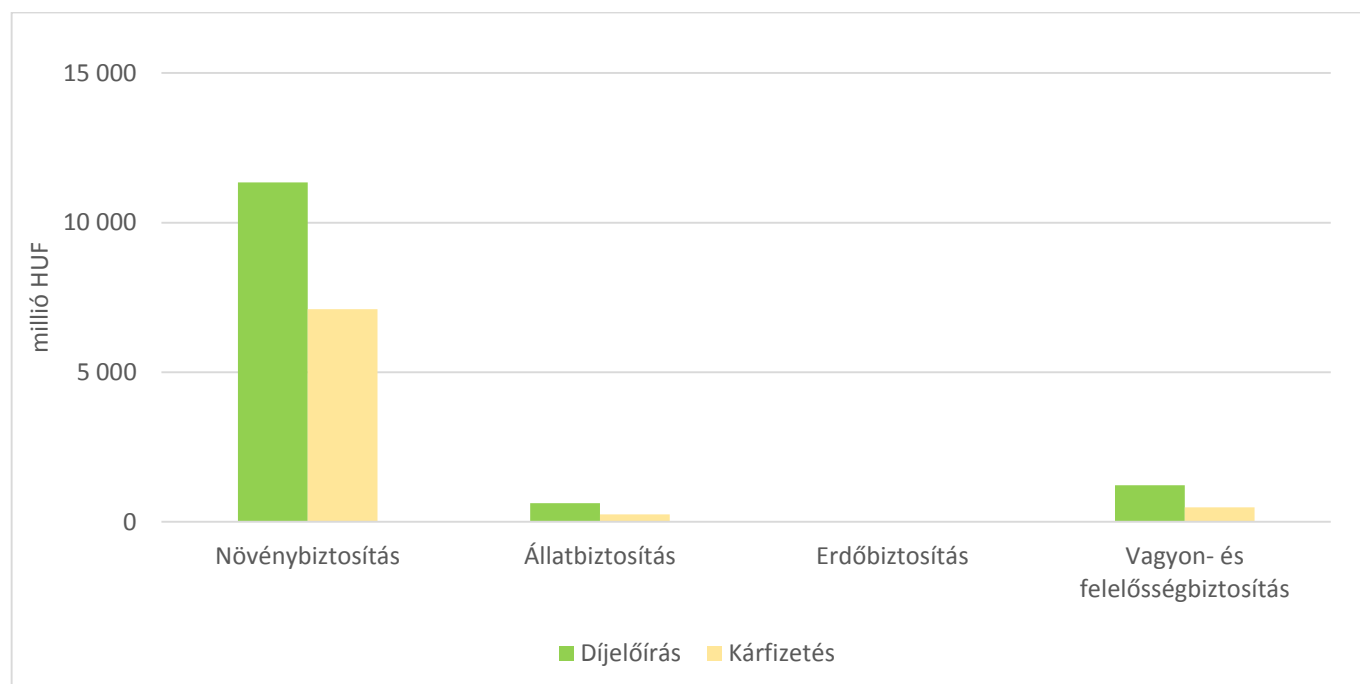
Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

A mezőgazdasági biztosítások alakulása kárnemenként 2016-ban

A mezőgazdasági díjbevételek összesen 13 197,1 millió forintot, míg a kárfizetések 7848,2 millió forintot tettek ki 2016-ban (5. ábra). A növénybiztosításoknál a díjfizetés 11 343,2, a kárfizetés 7103,7 millió forint volt. Az állatbiztosítási ágazat díjbevétele 624,2 millió forint, a kárfizetése 252,9 millió forint, a vagyon- és felelősség-

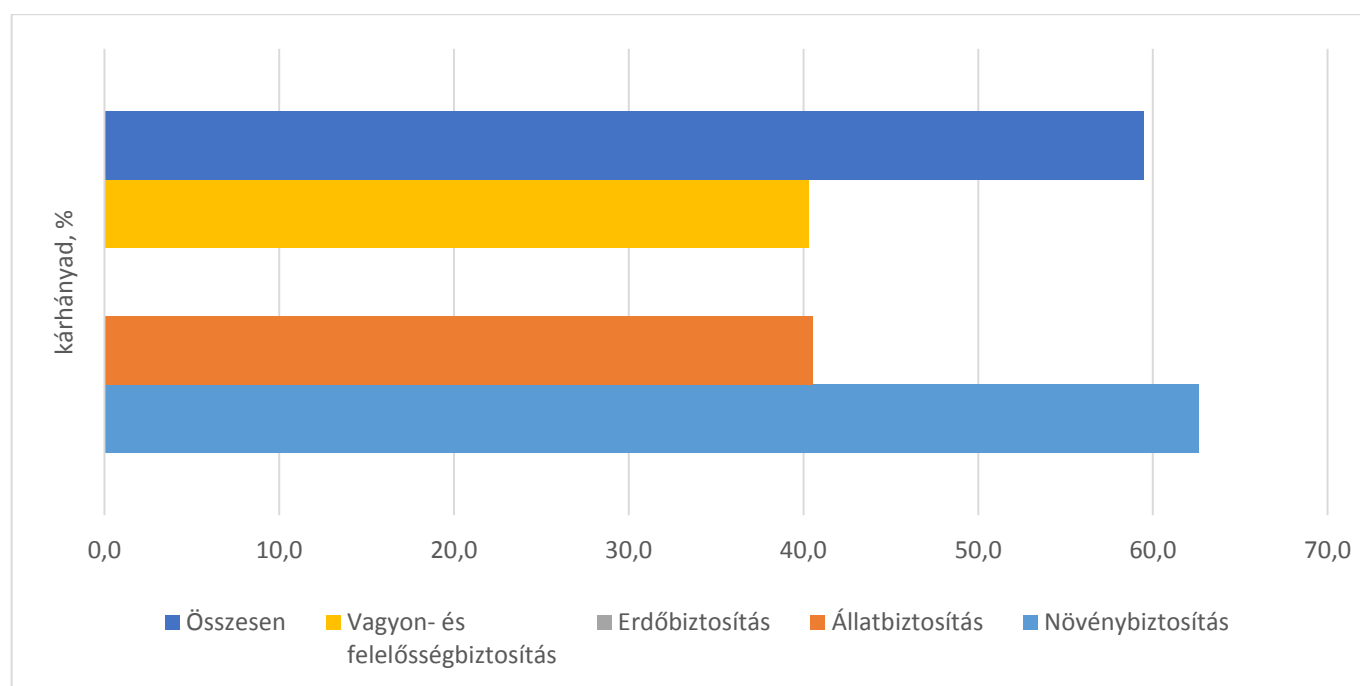
biztosítások díjelőírása 1219,6 millió forintra és a kárfizetése 491,6 millió forintra rúgott. A mezőgazdasági biztosítások átlagos kárhányada 2016-ban 59,5 százalék, a növénybiztosításoké 62,6 százalék, az állatbiztosítás, illetve a vagyon- és felelősségbiztosítás kárhányada hasonlóképpen alakult: 40,5 és 40,3 százalék (6. ábra).

5. ábra: Mezőgazdasági díjelőírások és kárfizetések alakulása 2016-ban

Forrás: AKI ASIR

6. ábra: A kárhányadok alakulása 2016-ban

Forrás: AKI ASIR

A hazai díjtámogatott biztosítási piacon az „A” típusú növénybiztosítás az összes díjtámogatott díjelőírásának 38,5 százalékát, kárfizetésének 38,3 százalékát tette ki 2016-ban. A díjtámogatott növénybiztosításból a legnagyobb részesedést a „B” típusú érte el, a díjbevételek 44,5 százalékát, míg a kárkifizetések 39,3 százalékát adta. A kárhányadok az AKI 2015. évi részletes adatszolgáltatásának adataival összevetve a díjtámoga-

tott növénybiztosításoknál minden típus esetén emelkedtek. A „C” típusnál 45,9 százalék, az „A”-nál 34,7 százalék, míg a „B”-nél 30,8 százalék volt. A díjtámogatott növénybiztosítás átlagos kárhányada 34,9 százalékot tett ki. A kiegészítő biztosításkötések figyelembevételével – amelyeket a díjtámogatott biztosításokra kötöttek – 2016-ban a kárhányad 61,3 százalékra emelkedett (1. táblázat).

1. táblázat: A hazai díjtámogatott biztosítási piac alakulása 2016-ban

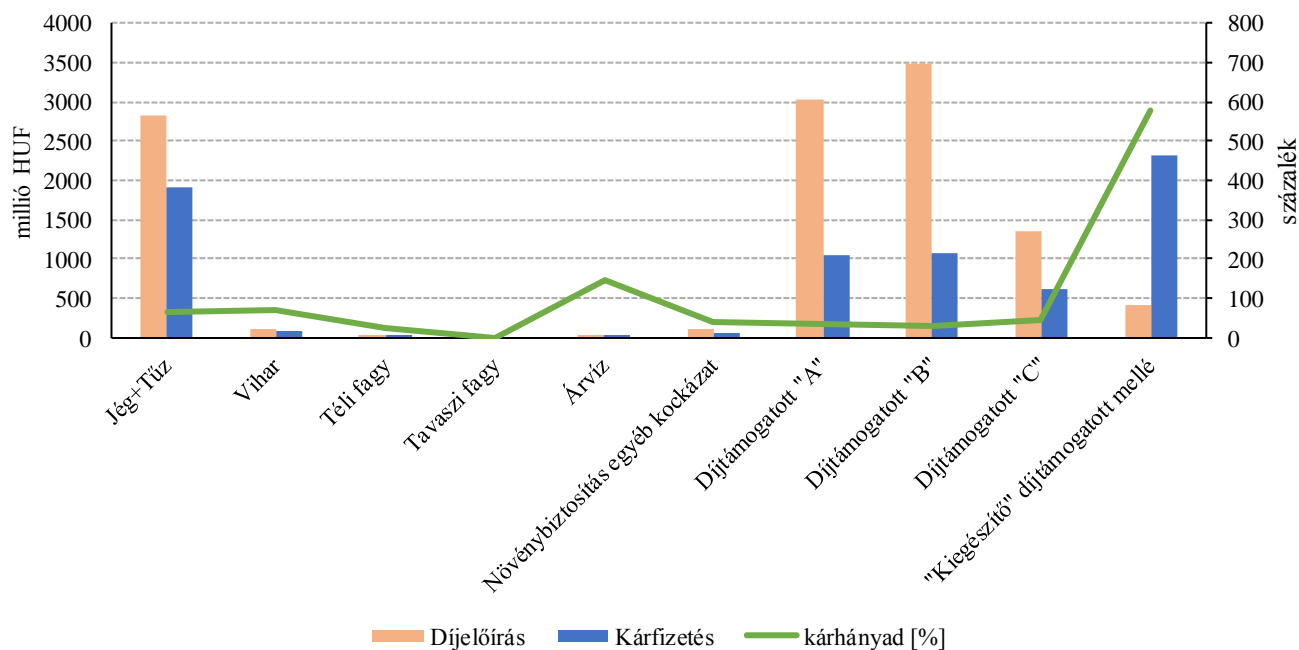
Kockázati csoportok	Szerződésszám (db)	Díjelőírás (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Díjtámogatott „A”	2 754,00	3 026,00	1 049,40	34,68
Díjtámogatott „B”	8 210,00	3 494,83	1 077,90	30,84
Díjtámogatott „C”	4 968,00	1 341,74	615,98	45,91
Díjtámogatott összesen	15 932,00	7 862,57	2 743,28	34,89
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	6 919,00	402,24	2 322,00	577,27
Díjtámogatott és kiegészítő összesen	22 851,00	8 264,81	5 065,28	61,29

Forrás: AKI ASIR

A nem díjtámogatott növénybiztosítások esetén a „Jég+Tűz” és viharkárra kötöttek legtöbbször biztosítást. A jég és tűz kockázati tényező esetén 67,2 százalékos, a vihar esetén 70,4 százalékos kárhányad keletkezett

2016-ban. Legnagyobb mértékű, 145,5 százalékos kárhányad az árvízbiztosításoknál jött létre, azonban erre a kockázati tényezőre befolyt díjelőírás elenyésző volt, így a növénybiztosítás összesen adatokat sem befolyásolta, mely szerint a kárhányad alakulása 62,6 százalék.

7. ábra: A növénybiztosítások díjelőírásának és kárfizetésének alakulása kockázati tényezők szerint 2016-ban

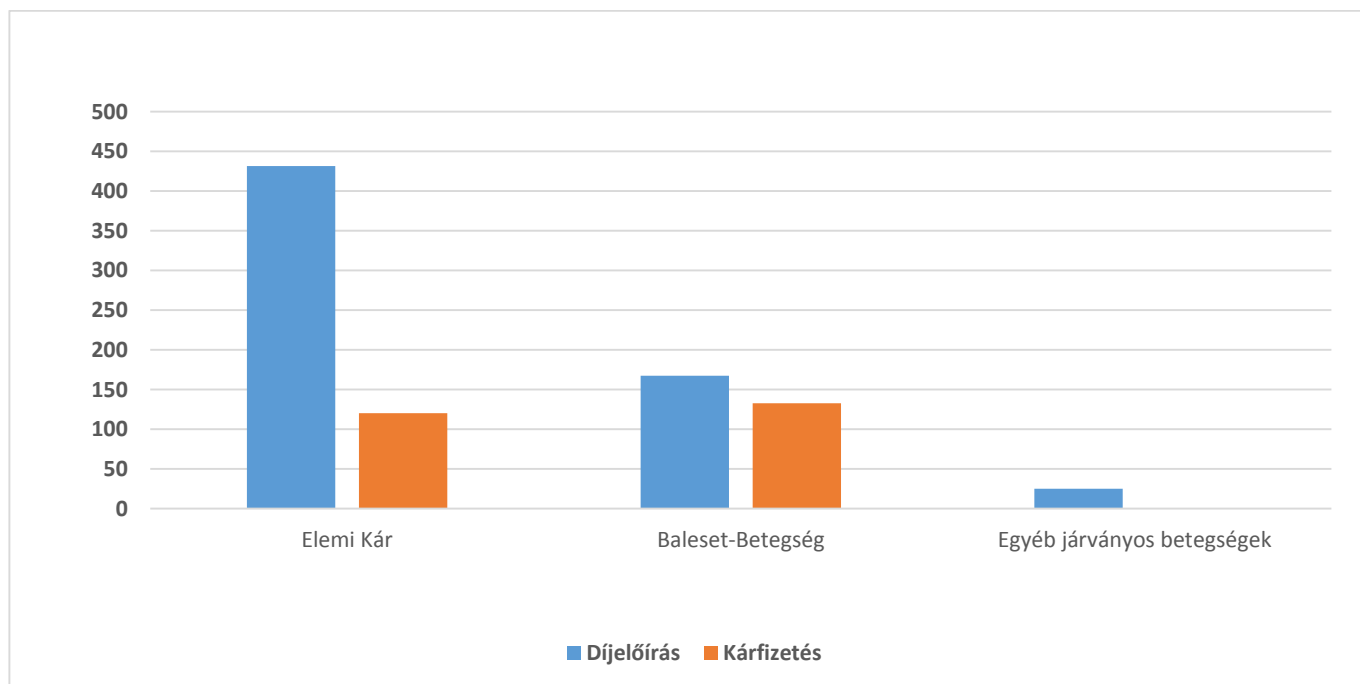

Forrás: AKI ASIR

Az állatbiztosítások esetén az elemi károkra kötöttek leginkább biztosítást a gazdálkodók, így 431,4 millió forint folyt be, amelyből 120,1 millió forint került visz-

sza a termelőkhöz kárfizetesként. A betegség- és balesetbiztosítások kárhányada 79,2 százalékot tett ki, az egyéb járványos megbetegedésekre pedig nem történt kárfizetés 2016-ban (8. ábra).

8. ábra: Az állatbiztosítások díjelőírásainak és kárfizetéseinek alakulása 2016-ban (millió HUF)

Forrás: AKI ASIR

A vagyon és felelősségbiztosításoknál 2016-ban a mezőgazdasági vagyonbiztosítások domináltak. A befolyt díjelőírás 1203,6 millió forint volt, melyből

478 millió forintot fizettek vissza a biztosítók a termelők részére, ezáltal a kárhányad itt is kedvezően alakult, 39,71 százalék volt.

Összegzés

Bár megnőtt a káresemények száma, a 2016-os év még mindig kedvezően alakult a biztosítók részére. A legjelentősebb károkat az esőzések, tavaszi fagyok, a

vihar- és a jégkárok okozták a gazdálkodóknak. A díjtámogatott növénybiztosítások adatai alapján megállapítható, hogy a kárhányadok emelkedtek 2016-ban az előző évhez képest.

Táblázatok

2. táblázat: Mezőgazdasági biztosítások kockázati tényezők szerinti bontásban, 2016

Kockázati csoportok	Szerződésszám (db)	Díjelőírás (millió HUF)	Biztosított terület (ha)	Biztosítási összeg (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Növénybiztosítás						
Nem díjtámogatott növénybiztosítások						
Jég+Tűz	8 293,00	2 828,37	808 661,13	228 621,08	1 900,95	67,21
Vihar	812,00	101,80	43 765,00	12 571,00	71,70	70,43
Téli fagy	76,00	20,20	6 878,00	1 523,00	4,80	23,76
Tavaszi fagy	...	–
Árvíz
Belvíz	–	–	–	–	–	–
Állati kártevők	–	–	–	–	–	–
Növénybiztosítás egyéb kockázat	442,00	117,00	44 924,00	15 728,00	45,00	38,46
Díjtámogatott növénybiztosítások						
Díjtámogatott „A”	2 754,00	3 026,00	216 888,00	65 717,00	1 049,40	34,68
Díjtámogatott „B”	8 210,00	3 494,83	967 839,51	310 020,95	1 077,90	30,84
Díjtámogatott „C”	4 968,00	1 341,74	305 023,67	84 917,00	615,98	45,91
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	6 919,00	402,24	477 227,18	314 295,95	2 322,00	577,27
Növénybiztosítások	–	11 343,17	–	–	7 103,73	62,63
Állatbiztosítás						
Elemi Kár	1 447,00	431,40	–	157 206,00	120,10	27,84
Baleset-Betegség	79,00	167,60	–	8 891,00	132,80	79,24
Száj- és körömfájás	–	–	–	–	–	–
Egyéb járványos betegségek	–
Állatbiztosítások	–	624,20	–	–	252,90	40,52
Erdőbiztosítás						
Tűz+Víz+Hónyomás	55,00	10,10	...	2 382,00	–	–
Fagy	–	–	–	–	–	–
Erdőbiztosítás egyéb kockázat	–	–	–	–	–	–
Erdőbiztosítások	–	10,10	–	–	–	–
Vagyon- és felelősségbiztosítások						
Mezőgazdasági vagyon	4 014,00	1 203,60	–	1 964 265,00	478,00	39,71
Mezőgazdasági felelősség	–	–
Vagyon- és felelősségbiztosítások	–	1 219,60	–	–	491,60	40,31

... adatvédelmi ok miatt nem megjeleníthető.

Forrás: AKI ASIR

3. táblázat: A biztosítók által lebonyolított mezőgazdasági biztosítások kockázati tényezők szerinti bontásban, 2016

Kockázati csoportok	Szerződésszám (db)	Díjelőírás (millió HUF)	Biztosított terület (ha)	Biztosítási összeg (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Növénybiztosítás						
Nem díjtámogatott növénybiztosítások						
Jég+Tűz	8 082,00	2 770,10	789 725,00	223 561,40	1 725,30	216,94
Vihar	785,00	101,00	43 466,00	12 498,00	62,70	92,21
Téli fagy	76,00	20,20	6 878,00	1 523,00	4,80	67,28
Tavaszi fagy
Árvíz
Belvíz	–	–	–	–	–	–
Állati kártevők	–	–	–	–	–	–
Növénybiztosítás egyéb kockázat	...	117,00	44 924,00	15 728,00	45,00	118,72
Díjtámogatott növénybiztosítások						
Díjtámogatott „A”	2 542,00	2 955,00	207 881,00	63 304,00	990,40	139,30
Díjtámogatott „B”	7 703,00	3 357,00	917 811,00	292 581,00	1 056,00	179,24
Díjtámogatott „C”	4 692,00	1 284,00	291 908,00	80 590,00	606,40	186,04
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	6 187,00	365,70	387 940,00	285 554,00	2 252,70	2 832,69
Növénybiztosítások	30 542,00	10 981,00	2 700 065,00	981 035,40	6 759,30	61,55
Állatbiztosítás						
Elemi Kár	1 447,00	431,40	–	157 206,00	120,10	27,84
Baleset-Betegség	75,00	160,60	–	8 765,00	126,80	78,95
Száj- és körömfájás	–	–	–	–	–	–
Egyéb járványos betegségek	–
Állatbiztosítások	–	617,20	–	172 611,90	246,90	40,00
Erdőbiztosítás						
Tűz+Víz+Hónyomás	55,00	10,10	...	2 382,00	0,00	0,00
Fagy	–	–	–	–	–	–
Erdőbiztosítás egyéb kockázat	–	–	–	–	–	–
Erdőbiztosítások	–	10,10	–	–	0,00	0,00
Vagyon- és felelősségbiztosítások						
Mezőgazdasági vagyon	4 014,00	1 203,60	–	1 964 265,00	478,00	39,71
Mezőgazdasági felelősség	–	–
Vagyon- és felelősségbiztosítások	–	1 219,60	–	–	491,60	40,31

... adatvédelmi ok miatt nem megjeleníthető.

Forrás: AKI ASIR

4. táblázat: A biztosítóegyesületek által lebonyolított mezőgazdasági biztosítások kockázati tényezők szerinti bontásban, 2016

Kockázati csoportok	Szerződésszám (db)	Díjelőírás (millió HUF)	Biztosított terület (ha)	Biztosítási összeg (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Növénybiztosítás						
Nem díjtámogatott növénybiztosítások						
Jég+Tűz	211,00	58,27	18 936,13	5 059,68	175,65	301,44
Vihar
Téli fagy	-	-	-	-	-	-
Tavaszi fagy	-	-	-	-	-	-
Árvíz	-	-	-	-	-	-
Belvíz	-	-	-	-	-	-
Állati kártevők	-	-	-	-	-	-
Növénybiztosítás egyéb kockázat	-	-	-	-	-	-
Díjtámogatott növénybiztosítások						
Díjtámogatott „A”
Díjtámogatott "B"	507,00	137,83	50 029,00	17 439,95	21,90	15,89
Díjtámogatott "C"	276,00	57,74	13 115,67	4 327,00	9,58	16,59
"Kiegészítő" díjtámogatott mellé	732,00	36,54	89 287,18	28 741,95	69,30	189,66
Növénybiztosítások	-	362,18	-	-	344,43	95,10
Állatbiztosítás						
Elemi Kár	-	-	-	-	-	-
Baleset-Betegség	-
Száj és Körömfájás	-	-	-	-	-	-
Egyéb járványos betegségek	-	-	-	-	-	-
Állatbiztosítások	-	...	-
Erdőbiztosítás						
Tűz+Víz+Hónyomás	-	-	-	-	-	-
Fagy	-	-	-	-	-	-
Erdőbiztosítás egyéb kockázat	-	-	-	-	-	-
Erdőbiztosítások	-	-	-	-	-	-
Vagyon- és felelősségbiztosítások						
Mezőgazdasági vagyon	-	-	-	-	-	-
Mezőgazdasági felelősség	-	-	-	-	-	-
Vagyon- és felelősségbiztosítások	-	-	-	-	-	-

... adatvédelmi ok miatt nem megjeleníthető.

Forrás: AKI ASIR

